

Novinky z Rudinky

Občasník pre obyvateľov obce Rudinka

JANUÁR 2021

Ročník 5. Č. 1/2021

SAMOSTATNE NEPREDAJNÉ

Novinky z Rudinky EKO

Pandémia koronavírusu poznačila celý náš život a ovplyvnila i tvorbu nášho občasníka – Novinky z Rudinky. Ešte sa nestalo, aby nám v roku vyšli iba dve čísla. Prinášame Vám teda po dlhom čase vydanie občasníka s prílastkom EKO. Navodzuje to možno dojem, že chceme byť za každú cenu moderní, lebo dnes sa okrem koronakrízy neskloňuje nič iné, len že sa treba správať ekologicky, šetrne k prírode a podobne. Toto je dnes moderné, pritom veľmi často ide iba o prázdnre reči, lebo prax ide úplne inak a v skutočnosti prírodu neustále devastujeme. V prípade našich novín však prílastok EKO znamená, že sa chceme venovať konkrétnym ekonomickým a ekologickým opatreniam v obci, konkrétnym úlohám a cieľom, ktoré by sme mali v blízkej budúcnosti naplniť, aby obec mohla žiť, napredovať a rozvíjať sa. Aktuálne obec riešila plánovanie rozpočtu na budúce roky a prílastok EKO je v tejto oblasti veľmi dôležitý.

Rozpočet je spracovaný v dôslednej vyváženosťi potrieb a finančných možností obce, ale aj v prísej efektívnosti a účelnosti vynaložených prostriedkov. Už v uplynulom roku sme mali výpadok podielových daní 7 000,- euro a musíme počítať s tým, že rok 2021 bude v tomto smere ešte horší. Je možné očakávať takýto výpadok až do 10% oproti minulému roku a samosprávy ho budú musieť nahrať z vlastných zdrojov. Bolo by jednoduché povedať občanom, že sa musia uskromniť, že

nebudeme nič budovať, veď je kríza.

Naopak, našou ambíciou je nezľaviť z doteraz schválených rozvojových plánov obce a zabezpečiť ich reálne napínanie i v zhoršených

obecných technických služieb (údržba komunikácií, miestneho cintorína, verejných priestranstiev), ale zároveň by bol schopný i priniesť nejaké finančné prostriedky do rozpočtu obce. V

2xFOTO: Vladimír F.

V minulom roku sa podarilo položiť na cintoríne ďalšie chodníky.

podmienkach. Kde teda nabráť a nekradnúť? To je otázka, ktorú obec musí naliehavo riešiť. V prípade EKONOMIKY ide o navýšenie príjmu obce a súčasné nezvyšovanie výdavkovej časti rozpočtu.

Obec Rudinka nemá doposiaľ príjmy z miestnych daní z celého svojho katastrálneho územia, čo sa musí zmeniť. Ako nevyhnutnosť sa javí založenie Obecného podniku, ktorý by zabezpečoval vykonávanie

oblasti ako poľnohospodárstvo a lesníctvo obec až doposiaľ nerealizovala žiadnu miestnu poľnohospodársku politiku. Je to na škodu veci. Toto je však rozsiahlejšia agenda – na celý samostatný článok a „o tom potom“, ako kedysi hovorieval už zašlý politik Béla Bugár. Takže obsiahlejšie by sme sa pobavili o tejto problematike v budúcom čísle novín.

V prípade EKOLÓGIE ide o naplánovanie takých činností, ktoré

Obecný Úrad Rudinka 118
IČO: 00314269

rudinka.obec@gmail.com

0905 724 932

041 / 421 45 31
041 / 421 45 51

@ObecRudinka

N49° 16.108' E18° 44.999'

www.rudinka.sk

ochránia obec pred živelnými pohromami, zamedzia zvyšovaniu množstva netriedeného domového odpadu, vypúšťaniu fekálií do potokov a na polia, zamedzujú degradáciu ornej pôdy a pasienkov

Oprava cesty k roľ. družstvu.

ich neobrábaním, alebo zlým zaobchádzaním. Tiež je potrebné zamedziť príjazdu ťažkých vozidiel do obce. Tieto nám ničia naše cesty, pričom na ich opravu chýbajú financie. Obec má v tomto smere nástroje, ktoré sa v praxi nevyužívajú a budeme musieť k nim pristúpiť. Osobitnú pozornosť je nutné venovať tvorbe a likvidácii domového odpadu. Je veľký rozdiel, či už z hľadiska ekonomiky, alebo ekológie, či produkujeme triedený, alebo netriedený domový odpad. Obec nastavila v roku 2021 také podmienky, ktoré umožňia občanovi platiť výrazne menej ak bude triediť. Kto triediť nebude, dobrovoľne si priplatí. Bude tak domácnosť, ktorá zaplatí za odpad

ročne napr. 35€, ale aj domácnosť s výdavkom 65€ za odvoz odpadu.

Zavedením novej parkovacej politiky bude výrazne obmedzené parkovanie na obecných komunikáciách. Obec nebude prehliadať porušovanie pravidiel cestnej premávky parkovaním v križovatkách, alebo na mieste, kde nie je dostatočný priestor na prejazd ďalších vozidiel. Takéto parkovanie bude porušením „Všeobecne záväzného nariadenia obce“ a jeho dodržiavanie bude v praxi vynútiteľné. Na parkovanie v obci sú vymedzené parkovacie priestory v hornej i dolnej časti obce. Tieto parkoviská boli vybudované aj za účelom spriechodnenia obecných komunikácií a zabezpečenia ich údržby hlavne v zimných mesiacoch.

Občania by sa mali na toto pripraviť a zabezpečiť si parkovanie na svojich nehnuteľnostiach. Je toho veľa, čo by mala obec urobiť v záujme svojej prosperity. Už v minulosti sme sa presvedčili, že spoliehať sa na pomoc štátu a eurofondy sú plané nádeje. Preto veľmi záleží na tom, ako usilovne, prezieravo a zodpovedne vie pracovať obecné zastupiteľstvo, vedenie obce a či aj občanom bude záležať na budovaní a rozvoji obce. Je dôležité, že vieme čo chceme a že je vôlea to aj dosiahnuť. Už v minulosti sme sa presvedčili, že aj s minimálnou podporou štátu dokážeme postupne obec budovať. V minulom roku sme dokázali z vlastných zdrojov vybudovať

námestie, ktoré je dnes našim reprezentatívnym priestorom, aj opraviť kus cesty v hornej časti obce (cesta k objektu roľníckeho družstva). Cesta pritom nebola našou prioritou, ale bola už tak rozbitá ťažkými vozidlami pri odvoze dreva, že keby sa nebola opravila, jarné dažde ju úplne zlikvidujú a oprava by stála násobne viac. Obec pritom zabezpečila iba materiál a práce boli vykonané občanmi. Na cestárov sa zahrali: Libor a Matej Pachulovci, páni Miloš Kyselica, Alexander Fecenko, Miroslav Smolár, Jozef a Janka Hrdinákovci. Cestu v závere prác uvalcoval obecný valcom pán Karol Burger. Obec tak ušetrila nemalé finančné prostriedky, ktoré v roku 2021 máme na čo minúť a slogan „občania obci – obec občanom“ sa v tomto prípade do bodky naplnil.

Spoločenská situácia je napäťa, ľudia sú v očakávaní, čo príde. Či a kedy budeme môcť normálne žiť, či a kedy sa spamätá ekonomika štátu, či neprídeme o prácu. Ako bude o nás postarané v chorobe, alebo v sociálnej odkázanosti. Tím, ktorým sa darí i v tejto situácii prajem, aby im to dlho vydržalo. A tí, ktorík sa darí menej nech nezúfajú, môže byť aj horšie... Je dôležité aby občania vedeli, že vedenie obce i v tejto ťažkej dobe má ambície zabezpečiť všetky obecné služby a rozvoj obce tak, ako si to pôvodne naplánovalo.

Viliam Michel

Jaja Bar v novom duchu

Ahojte, dobrý deň, Volám sa Peter Novisedlák a 18.8.2020 som sa dozvedel, že sa v Rudinke pripravuje výberové konanie na prenájom prevádzky Jaja bar. Poslal som potrebné doklady a po schválení na obecnom zastupiteľstve som ja, s mojou rodinkou od 9.9.2020 Váš nový krčmár.

Prečo v tejto dobe?, bol to môj sen vždy niečo takéto

prevádzkovať a tak keď sa naskytla príležitosť tak som po nej skočil a vrhol som sa na to aj napriek tejto zlej dobe, ktorá zasiahla nie len podnikateľský sektor, ale dotkla sa celej spoločnosti.

Čo je pre nás veľmi pozitívne a za čo sa Vám aj takto chceme poďakovať je ústrednosť a podpora ako od obce tak aj od Vás občanov Rudinky, ktorí nás podporujete, navštěvujete, vlastne dodávate nám silu

ďalej makať, i keď teraz v rámci protipandemických opatrení je Jaja Bar zatvorený a je to veľmi ťažké.

Toto obdobie však využívame na menšie prerábky interiéru(dúfam, že si tam posedíte už v Januári) . chceme pre vás vytvoriť prostredie kde sa budete cítiť príjemne a prídeť si posedieť s kamarátmi, susedmi a nie len pri pivku si pokačať a odreagovať sa trošku a zabudnúť na každodenné starosti.

Máme aj plán obnovy exteriéru, ktorý nejdeme teraz bližšie opisovať.

Čo na záver? Bar sme prebrali po Janke a Braňovi Orvanovcoch, ktorí zanechali v Rudinke silný odkaz(týmto prajeme rodinke Janky a Braňa hlavne zdravíčko pre ich malé detičky). Preto nahradiať týchto ľudí bude určite ťažké, ale dali sme sa na túto cestu a budeme sa snažiť JaJa bar prevádzkovať tak ako ste boli zvyknutí a samozrejme pridať niečo navyše.

Ak sa situácia zlepší a bude možné podávať jedlo a pitie aj v interiéri, prídeť si ku nám posedieť a pokačať.

Tešíme sa na Vás. Peter, Milan, Stanka a naša malá krčmárka Ninuška (strážkyňa všetkých hračiek v pieskovisku)

Peter Novisedlák

FOTO: Peter N.

Materská škola stále zatvorená (do 15.1.2021)

V roku 2020 prešla Materská škola v Rudinke viacerými zmenami. Okrem opatrení v súvislosti s prvou a druhou vlnou pandémie Covid 19 sme museli

riešiť i otázky personálneho obsadenia. Na materskú dovolenku odišla pani učiteľka Mgr. Júlia Kacová a nahradila ju pani učiteľka Mgr. Zuzana Kršková. Odišla i

riaditeľka pani Koščialiková, po ktorej sa nepodarilo výberovým konaním voľné miesto obsadiť. Obec ako zriaďovateľ MŠ nakoniec prijala na učiteľské miesto pani Luciu Mičianovú a starosta poveril dňom 1.10. 2020 riadením MŠ Mgr. Zuzanu Krškovú.

Opýtali sme sa poverenej pani riaditeľky na jej dojmy z doterajšieho pôsobenia v našej materskej škole:

Pani riaditeľka, do Rudinky ste nastúpila ako učiteľka bez pedagogickej praxe.

Po absolvovaní adaptačného vzdelávania ste sa odrazu ocitla v pozícii, keď máte na starosti nielen bežnú výučbu a starostlivosť o deti, ale aj zodpovedáte za chod celého zariadenia. Ako sa Vám darí, s čím ste spokojná a čo by ste naopak zmenila?

2. FOTO: MŠ Rudinka

Mgr. Zuzana Kršková:

V prvom rade by som chcela veľmi pekne podakovať za šanca, ktorú som v tejto MŠ dostala. Práca s deťmi ma príťahovala už od mojich detských čias. Od začiatku, ako sa ma v škole pýtali, čím by som chcela byť, ja som vždy odpovedala, že učiteľkou v MŠ. Ak môžem byť úprimná som v tomto momente veľmi vdăčná, že som práve tu a na tomto krásnom mieste. Ked' som tu nastúpila bola som plná obáv, či to zvládnem, ako budú na mňa reagovať domáci zamestnanci, deti a ich rodičia. Od začiatku som mala pocit, že sa tu budem cítiť dobre ale musím sa priznať, že tomu až tak úplne nebolo.

Prečo? Toto je akoby hlavná myšlienka, ktorú si materská škola zvolila:

*"Hľadal ježko celý rok,
v tráve malý štvorlístok.
Stále sa mu to len zdalo,
že má šťastia asi málo.
Raz to prišlo, jasná správa,
štvorlístok mu z materskej školy
máva."*

*Mám ho, mám ho, tu je práve,
našiel som si v materskej škole
Rudinka šťastie pravé."*

Ale to "šťastie pravé" som v MŠ Rudinka na začiatku nepociťovala. Ja som človek, ktorý veľmi vníma srdcom a mala som pocit z celého prostredia, akoby tam vládol strach, rešpekt, nadradenosť, chýbala mi tam komunikácia, otvorenosť a radosť z práce s deťmi. Väčšina zamestnancov bola tichá, mlkva a atmosféra ticha by sa dala krájať. Vzťahy a celé pracovné prostredie bolo veľmi napäť, čo podľa mňa bolo zapríčinené bývalým vedením MŠ. Cítila som, že tu je práve potrebná tá zmena. Časom som spoznala myslím si, že smelo môžem povedať všetkých zamestnancov. Sú to veľmi milí,

dobrí ľudia s veľkým srdcom plným lásky pracovať s deťmi a pre deti. A preto sa snažím v škole vytvárať otvorené a tvorivé ovzdušie pre všetkých zamestnancov.

Moje pocity po poverení boli zmiešané. Na jednej strane radosť, za takú veľkú dôveru, voči mne a na druhej obavy, či sa mi podarí splniť všetko tak, akoby sme si všetci priali. Viem, že práca riaditeľky vôbec nie je ľahká, je pretkaná rôznymi úskaliami a prekážkami, ale o to väčšiu radosť budem mať pri našich spoločných úspechoch. Funkcia riaditeľky je hlavne o veľkej zodpovednosti a správnych rozhodnutiach voči všetkým, ktorí sú súčasťou našej materskej školy, no verím, že vzájomnou spoluprácou, toleranciou a spoločným odhodlaním to zvládneme.

Moja práca si vyžaduje náležitú

prostredie pre naše deti. Pretože si myslím, že práve vzájomná spolupráca riaditeľ – pedagóg a všetci zamestnanci je určite základom, ktorý vytvára kvalitné školské prostredie.

Určite by som chcela apelovať a rozšíriť vzájomnú spoluprácu aj s rodičmi detí našej MŠ. Čo mi ale zatiaľ veľmi komplikuje prácu je mimoriadna pandemická situácia. Som veľmi vdăčná za skvelých rodičov našich detí a verím, že po skončení tejto zložitej situácie sa určite radi zapoja do všetkých našich spoločných aktivít a tak sa spolu a aktívne zapojíme do života našej MŠ.

Každá práca si vyžaduje celého človeka. A preto si prajem a chcem, aby náš celý kolektív bol stmelený. Prajem si, aby medzi nami vládla komunikácia, otvorenosť a aby sa

objektivitu a korektnosť vo vzťahu k zamestnancom, ako aj k rodičom. Chcem byť otvorená, úprimná a priama k zamestnancom, pretože jednou hlavnou mojou prioritou je stmeľovať zamestnancov, aby sa v škole, teda vo svojej práci cítili šťastne, dobre a tak spoločne vytvárali pokojné a motivované

ľudia, učitelia, zamestnanci, rodičia a hlavne naše deti cítili v nasej MŠ ako doma, našli to „šťastie pravé“. Príjemné a pokojné pracovné prostredie a pozitívna klíma budú základom na vytváranie dobrých vzťahov medzi deťmi, učiteľmi a rodičmi.

Záleží mi na tom, aby deti, ktoré

chodia a ukončia predprimárne vzdelávanie v našej materskej škole odchádzali šťastní a plní vedomostí, ktoré budú môcť využiť a rozvíjať v ďalších študentských rokoch a na svojej ceste životom.

A na záver by som dodala, že Materská škola Rudinka je podľa mňa školou rodinného typu, ktorá

sa nachádza v obklopení nádhernej prírody s výborným materiálno-technickým vybavením, s kvalifikovanými pedagógmi a zodpovednými zamestnancami, ktorí svoje povolanie neberú len ako povolanie, ale ako poslanie

"Hľadajme si cestu jeden k

druhému a objavujme jeho kvality a jedinečnosť."

Dakujeme pani riaditeľke za úprimné slová a prajeme celému kolektívu Materskej školy v Rudinke veľa zdravia a pokojnú, tvorivú pracovnú atmosféru.

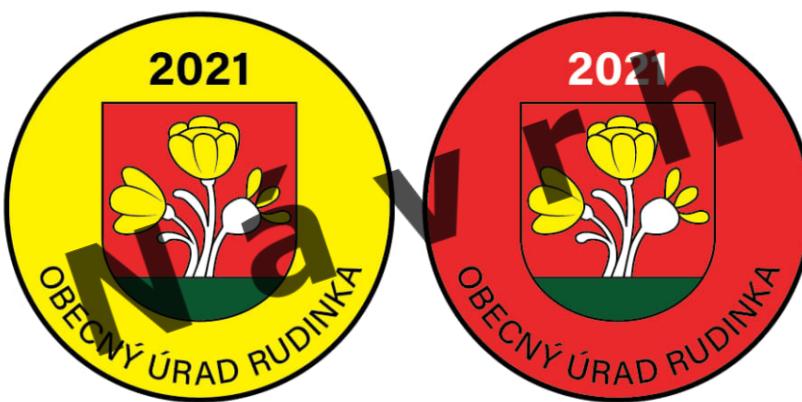
redakcia

Odpady opäť zdraželi

Téma likvidácie komunálneho odpadu je programom rokovania snáď v každej obci na Slovensku. Podmienky sa neustále pritvrdzujú, prichádzajú nové legislatívne opatrenia v podobe ekonomických nástrojov na zabezpečenie

Reagovali sme tak na požiadavky niektorých občanov ktorí nenapĺnia celú nádobu a dožadovali sa menších nádob než obvyklých 110lt. Títo sa cítili poškodení oproti ostatným, ktorí napĺnia celú nádobu a ešte často vyložia vrece

zastávkou). V obci sa kuchynský odpad v minulosti prakticky nevytváral, no v poslednom čase pribúda občanov, ktorí nič nechovajú, nemajú odpad kde skrmovali, takže na tomto mieste sa ho budú môcť zbaviť. Prax ukáže ako bude využívané. Nejde pritom o lacnú záležitosť a len toto jedno odberné miesto nás vyjde na 1500€. Predpokladáme, že problematika likvidácie biologicky rozložiteľného materiálu je v obci vyriešená a v TKO sa už tráva, lístie a drevo vyskytovať nebude. Obec zabezpečila a pokryla všetky požiadavky občanov na dodanie kompostéra. Predpokladáme, že kto si neprevzal kompostér od obce, kompostuje na domácom kompostovisku, alebo už má kompostér svoj.

znižovania netriedeného tuhého komunálneho odpadu. Kto nedosiahne stanoveného percenta vytriedenosť odpadu, bude platiť viac. Preto je záujmom obcí pripraviť také materiálne a technické podmienky pre zber TKO, ktoré umožnia občanovi odpad triediť, legálne sa odpadu zbaviť, za priateľnú cenu. Vývozná spoločnosť zabezpečujúca vývoz odpadu z obce zdvihla cenu o 0,19 eura za vysypanú 110 lt popolnicu. Taktiež idú hore poplatky za uloženie odpadu. Obec Rudinka na tieto zmeny reagovala nasledovne:

V roku 2021 oproti minulému roku dohodla harmonogram vývozu TKO v dvojtýždňových cykloch, namiesto trojtýždňového .

naviac – za rovnakú sumu. Preto sme dali možnosť tým, ktorí separujú a stačí im vývoz jedenkrát za mesiac, aby na ostatných nedoplácali. Občan teda bude mať možnosť nahlásiť si vývoz jedenkrát mesačne, jeho nádoba sa označí žltou farbou a platba za vývoz takejto nádoby bude 35 euro ročne. Občan ktorý si ponechá vývoz dvakrát do mesiaca bude mať nádobu označenú červenou farbou a zaplatí 65 eur ročne. Podľa zákona do komunálneho odpadu nie je možné dávať kuchynský odpad a ostatný biologicky rozložiteľný odpad.

Pre kuchynský odpad obec dala vyrobiť špeciálnu nádobu, ktorá bude umiestnená v priestore zberu plastových vriec (za autobusovou

V oblasti nakladania s odpadom však v obci nie sme bez problémov. Nedávne zistenia stavu v časti „Za štrekou“ sú priam alarmujúce. Pribúdajú skládky stavebného odpadu, plastov, zbytkov elektroniky. Niekoľko si tam dokonca dovolil zakopať odpad. Tiež si niekto dovolil zočať viaceru stromov. Pritom ide o chránený lužný les. Podozrenie žiaľ padá na občanov v tejto časti obce bývajúcich, pretože kamera pri železničnom priecestí nič podozrivé nezaznamenala. Sme veľmi nahnevaní a v prípade odhalenia čaká páchateľa (skôr páchateľov) exemplárny trest.

William Michel

Rekonštrukcia obecného rozhlasu

Problematika miestneho rozhlasu je známa už dlho a azda všetkým naším spoluobčanom. Častokrát sa stretávame s podnetmi občanov, ktorí pripomienkujú fakt, že rozhlas nepočujú vôbec, prípadne ho počujú výrazne skreslene, alebo keď ho započujú, tak už sa pomaly končí vysielaná hovorená správa. Ďalšími veľkými negatívmi sú čoraz častejšie potrebné opravy a zásahy do celého systému, čo stojí nemalé peniaze. Kedže systém je bezdrôtový, je potrebné ho napájať formou batérií, ktoré sa dobíjajú počas nočného cyklu pouličného osvetlenia. Všetkým je známe, ako sa správa batéria nachádzajúca sa vo vonkajších podmienkach, predovšetkým pri mraze. A máme hlavného vinníka, ktorý nám niekedy vyrobí zlú náladu pri prepočutí dôležitej informácie. Samotná zvuková intenzita systému je podmienená, už spomínanému batériovému napájaniu. Ozvena znemožňujúca počúvanie, je spôsobená bezdrôtovým prenosom, kde je logické, že signál putujúci od obecného úradu putuje dlhšie do Tŕňa, ako napríklad do časti obce za železnicou. Istým riešením je nás internetový e-SoR a aktuálne uvažujeme i and SMS správami, ktoré by sme si chceli posielat sami bez použitia inej spoločnosti, aby sme ušetrili nemalé finančné prostriedky.

Všetci si uvedomujeme, že už je na čase vymyslieť akým spôsobom vyriešiť tento narastajúci problém. Rozhodli sme sa investovať do rozvoja novej infraštruktúry, ktorá by vedela obslúžiť aj iné služby v obci. Preto ako ideálne riešenie sa vynorila hybridná optická sieť. Táto dokáže napájať existujúce hniezda rozhlasu a zároveň v digitálnej kvalite preniesť zvukový signál k reproduktoru rozhlasu. Obe výhody by mali priniesť zlepšenie a

intenzitu vysielaných oznamov. Sieť bude vedená po trase starých rozhlasových stípov.

Kedže hovoríme o optickej sieti, môžeme rozšíriť náš existujúci kamerový systém a dokonca aj zlepšiť internetové pripojenie na budovanej trase. Návrh predstavuje balíček tri v jednom, kedy pomocou jednej siete dokážeme prenášať viaceru druhov služieb. Bohužiaľ aktuálna finančná situácia neumožňuje prebudovanie, resp. vybudovanie hybridnej optickej siete po celej obci. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli ju rozčleniť na 2 až 3 fázy (na mapke oranžová prípadne modrá trasa), kde v prvej fáze (zelená trasa) bude vybudovaná chrbtica siete na trase OÚ Rudinka – autobusová zastávka Rudinka Majer. Táto by mala pokrýť približne 60 – 70% obyvateľov obce Rudinka asi 80% rozhlasových hniezd. Zostávajúci občania sa nemusia obávať, pretože im sa rozhlas nevypne, ale mal by ďalej pokračovať v bezdrôtovom režime, kde by mali byť posilnené problematické úseky o hniezda, ktoré nebudú potrebné na prebudovanej trase. Samozrejme i tu je plánovaná optická infraštruktúra, len v druhej resp. tretej fáze.

Najväčšou prekážkou pri budovaní infraštruktúry je v časti obce za železnicou, kde je veľmi náročne prekonať samotné železničné vedenie. Avšak i tu sa črtá reálne riešenie, kedy by sa vedela infraštruktúra viesť popod železnicu v trase plánovanej cyklotrasy. Tento problém je nutné vyriešiť, kedže sa tu bude nachádzať aj novo plánovaná čistička odpadových vôd, ktorú bude nutné pripojiť. Ďalším benefitom je už spomínané rozšírenie kamerového systému. Tu vznikol zaujímavý nápad jedného z

našich spoluobčanov. Myšlienka spočíva v istej susedskej dohode a vzájomnej výpomoci, kde by sa mohli dohodnúť viacerí susedia, či občania a spoločne by sa zložili na kameru (v pomere 10 – 15% obec a 85 – 90% občania), ktorá by bola osadená na ulici pred ich rodinné domy a snímalaby práve obecnú cestu a príjazdy k ich nehnuteľnostiam. Všetci vieme že kamerový systém ako taký nie je lacná záležitosť a inštalácia pre jeden rodinný dom predstavuje tisíce eur. Preto takoto spoločnou dohodou vedia občania zvýšiť bezpečnosť na svojej ulici, ochrániť svoj majetok (aj zlodej či iná nežiadúca osoba musí prísť po ceste) za výrazne nižších nákladov. Niektorí si povedia, ale prečo to neurobí a nezaplatí obec? Bohužiaľ situácia je taká aká je a trápia nás aj iné veľké problémy, ako napríklad rozpadajúce sa cesty, zimná údržba, rekonštrukcie verejných priestorov, ... a vedeli by sme rozpísť čo všetko treba možno aj na 2 – 3 strany. Aktuálne sa pracuje na legislatívnom rámci, ako by sa mohol tento nápad pretaviť do

reálnych kontúr. Občania, ktorých myšlienka zaujala a majú reálny záujem, nám môžu napísť formou e-mailu na info@rudinka.sk, prípadne pri odovzdávaní nahlásenia zmeny periodicity vývozu

odpadu, povedať že by mali záujem. Samozrejme upozorňujeme, že ide predovšetkým o menší informačný prieskum a nie o záväzný záujem.

Samotná realizácia by mala byť

spracovávaná koncom zimy a na jar tohto roku. Už teraz sa tešíme a pevne veríme, že sa výrazne zlepší kvalita vysielaných oznamov.

Vladimír Filip

Virtuálny náučno-vzdelávací chodník

FOTO: Vladimír F.

V júni 2018 sme vás v Občasníku „Novinky z Rudinky“ informovali o novo vytvorenom náučno-vzdelávacom chodníku Panské Vŕšky, ktorý sa doteraz teší veľkej obľube.

V spolupráci so študentkou Žilinskej univerzity, sa momentálne realizuje webové prostredie nášho náučno-vzdelávacieho chodníka, ktorý by mal byť dostupný v máji roku 2021. Takže bude možné si daný chodník

a okolité prostredie prezrieť vopred za pomoci weboj stránke, ktorá bude optimalizovaná aj pre mobilné zariadenia.

Virtuálny náučno-vzdelávací chodník bude obsahovať fotografie a informácie, ktoré poskytujeme turistom na informačných tabuliach, ako aj doplňujúce informácie o obci, či osobnostiach obce. Tieto informácie sa vďaka webovému prostrediu budú dať neustále aktualizovať a tým zlepšovať kvalitu poskytovaných informácií.

Po sprístupnení virtuálneho náučno-vzdelávacieho chodníka vás budeme oboznamovať na našej Facebookovej stránke „Obec Rudinka“, prípadne prostredníctvom obecného rozhlasu.

Dominka Chládeková

Doba konšpirácií a HOAX-ov

Publikovať na interne dnes môže každý. Vlastne to mohol každý už od jeho počiatku. Problémom sa stáva to, že nemáte vždy možnosť overiť informácie a autorov pohľad na svet môže dávať istú formu logiky. No zvyšok je balast a výplod jeho predstavivosti alebo dôsledok životných ľažok. Častou otázkou totiž býva, ako poznáť dezinformáciu alebo konšpiráciu.

Odpoved' je, že len veľmi ľažko. Navyše, ľudia, ktorí čítajú takéto weby, sa pytajú: „A kto tvrdí, že práve táto informácia je konšpirácia?“

Šíritelia vedia, že internet je plný

dezinformácií, hoaxov a výmyslov. Často však označujú za dezinformácie články z mainstreamových médií, takže to nie je dôvod, prečo by si lepšie vyberali zdroje. Obsah totiž posudzujú podľa toho, či sa zhoduje s ich svetonázorom a nie podľa zdroja informácie alebo dezinformácie. Šíritelia majú taktiež nereálne predstavy o fungovaní médií. Sú presvedčení, že všetky veľké média niekomu slúžia (finančným skupinám, vláde, opozícii) a podliehajú tak cenzúre alebo autocenzúre. Finančné a politické pozadie alternatívnych

zdrojov informácií ich však nezaujímajú.

Základom toho, ako rozpoznať konšpiráciu, je byť sebkritický a vychádzať z vašich vedomostí a možno aj sedliackeho rozumu. K tomu ešte pristupovať k informáciám kriticky a vedieť si ich overiť. Na šírenie sa používajú rôzne kanály, nejde len o spravodajské weby. Inak zoznam konšpiračných webov nájdete na stránke www.konspiratori.sk. V častých prípadoch ide o šírenie cez Facebook, nechýba Instagram alebo YouTube a starý dobre známy email.

Aký je najznámejší predmet na Slovensku za uplynulé dni? Stala sa ním ihla, ktorá bola súčasťou striekačky použitej na vakcináciu profesora Krčmeryho. Ako upozornila polícia, objavilo sa o nej niekoľko rôznych dezinformácií. Napríklad, že ihla vôbec neexistovala, prípadne zmizla tesne pred podaním vakciny.

Potreba mať nad vecami kontrolu a prehľad rastie najmä v časoch neistoty, akou je aj pandémia COVID-19. V splete a množstve informácií, ktoré máme dennodenne k dispozícii je často ťažké sa zorientovať a práve preto sa mnohým môžu zdať konšpiračné teórie lákavé. Vysvetľujú totiž udalosti jednoducho a zároveň

pútavo. Svojim stúpencom tak prinášajú falosný pocit kontroly a prehľadu nad dianím v okolitom svete. Zo štúdie, ktorá sa uskutočnila v 28 krajinách sveta, vyplynulo, že viac ako 3 z 10 opýtaných ľudí sa domnievajú, že nový koronavírus úmyselne šíri zahraničná mocnosť alebo akási iná sila. Mali by sme byť teda opatrní aj v prípade informácií, ktoré sa šíria v súvislosti s COVID-19. Mnohé teórie, ktoré sa o ňom šíria sú klamlivé a môžu dokonca ohrozí ľudské zdravie či zvýšiť riziko nákazy. Často ignorujú alebo prekrúcajú vedecké dôkazy a nepravdivo obviňujú jednotlivcov či skupiny, ktoré v skutočnosti za pandémiu

zodpovední nie sú. Navyše, takéto zavádzanie a klamstvá nijako nepomáhajú zmierňovať alebo riešiť samotnú pandémiu, len prispievajú k informačnému chaosu. Informácie o novom koronavírusu preto treba dôkladne overovať a bez toho, aby sme si ich preverili s oficiálnymi zdrojmi, ich ďalej nezdieľať.

Spoliehajte sa preto na overené informácie z oficiálnych zdrojov. A keď narazíte na podozrivo šokujúce informácie, bez ohľadu na to, aké je to lákavé, nezdieľajte ich. Radšej si ich najskôr overte. Pomôžete tak zastaviť šírenie pandémie konšpiračných teórií nielen o COVID-19.

redakcia

Knižná búdka jubiluje

Už viac ako tri roky ponúka svoje služby knižná búdka v Rudinke. Síce čas trochu poznačil jej vzhľad, už ju treba znova ponatierať, ošetriť, ale to na jej dôležitosti nič neuberá . Naopak, v čase keď sme nútene byť doma a máme viac času pre seba, je viac času aj na knihu. Útrobami tejto malej búdky sa „premlelo“ nespočetné množstvo románov, odbornej i náboženskej literatúry a časopisov.

Množstvo kníh, ktoré ſhou prešlo, by určite zaplnilo niekoľko regálov v kamennej knižnici. Boli časy, keď bola úplne plná knihami, ale aj úplne prázdna. Sám som do búdky viaceru kníh vložil, aj som si požičal. Raz som ju otvoril a v kúte bola jedna jediná malá knižôčka formátu A5 s názvom „Vytvárať šťastný rodinný život.“ So záujmom som si ju pozrel, prelistoval na mieste. Požičal som si ju domov a môžem odporučiť jej prečítanie každému, hlavne však mladým ľuďom.

Uvedomil som si pritom, že to, že knižka zostala v búdke nepovšimnutá, nechcená, je vlastne

odrazom a zrkadlom dnešnej doby .Žiaľ, často zabúdame pestovať dobré rodinné prostredie, vytvárať si rodinné zázemie. Rodina a jej význam je dnes spoločensky podceňovaná. Mladí sa do manželstva nehrnú, často zostávajú partnermi, ktorí sa po čase rozídu a rodinu si ani nezaložia. Aj mladé manželstvá nemajú na ružiach ustlané a mnohé v dôsledku dnešného spôsobu života sa rozpadnú. Rozvodovosť na Slovensku je vysoká a slovo „single“ je akoby moderné synonymom slobody. Kniha je

svojim obsahom veľmi cenná a ponúka dobré rady, ako nájsť kľúč k rodinnému šťastiu, ktoré tak veľmi všetci potrebujeme. Rád preto vraciam knižku do búdky. Neváhajte, je tam aj pre vás.

Na záver chcem doplniť ešte jednu zaujímavosť. Takmer identická knižná búdka sa nachádza na pôde Žilinskej univerzity v Žiline. Je trošku inak farebne zladená, ale pochádza z dielne toho istého snežnického majstra.

Viliam Michel

Veľkorochovický kozel

V roku 2019 na Silvestra sme ho videli naposledy. Pásaval sa niekoľko dní na lúke v Kysuckej bráne a pútal pozornosť všetkých okoloidúcich. Aj niektorí motoristi neadolali, zastavili pri krajinici a fotili. Celý rok sa ale už neukázal a už sme ani nedúfali, že ho ešte uvidíme. Koncom decembra 2020 sa ale na svojom obvyklom mieste ukázal v plnej kráse znova. Pásol sa na často kosenej lúke v Kysuckej bráne, kde našiel na toto ročné obdobie ešte celkom dobrú pašu. Pásol sa, nevšímajúc si okoloidúce autá, či cyklistov. Capko presne vie, na ktorom mieste a v ktorej dobe sa najlepšie obžíví.

Priestor Kysuckej brány je pravidelne viackrát do roka vykášaný, čo poskytuje zveri pravidelný prísun čerstvej trávy.

Foto: Viliam M.

Idúc sa napojiť do rieky Kysuca sa tu často napasú srnky, ale aj diviaky. Tí nám na jeseň rozryli lúku tak veľmi, že o prácu na jar máme postarané. Budeme musieť lúku zarovnať, aby sa dalo kosiť traktorovou kosačkou. Ale také je

už súžitie s prírodou. Priestor Kysuckej brány je nadregionálnym hybrickým koridorom, ktorým lesná zver migruje z Kysuckej do Žilinskej kotliny, z Rochovice do Brodňanky a naopak. V roku 2019 tu auto v čase ruje zrazilo krásneho mladého jeleňa.

Možno by pomohlo osadenie dopravnej značky „Pozor lesná zver“. Nášmu capkovi však nebezpečenstvo z dopravy nehrozí. Z jeho správania je zrejmé, že dostatočne chápe, že na cestu vicročí nesmie. Nie je ani splašený z cestnej premávky. Snáď ani poľovať naň nikto nebude – ved' na diaľku smrdí ako ozajstný cap. Tak capko – veľa šťastia v novom roku. Do videnia v januári 2022 v Kysuckej bráne.

Viliam Michel

Už 20 rokov odomykáme Kysuckú bránu

Turisti ŠKT KNM organizujú pravidelne a tradične už 19 rokov Odomykanie a Zamykanie Kysuckej

prvomájovú pusu a na guláš, jednoducho tradícia. Aj v našich Novinkách z Rudinky sme o tomto

bránu. Ale podme si o našom malom skvoste čo to povedať. Kysucká brána je dlhá 0,42 km. Z

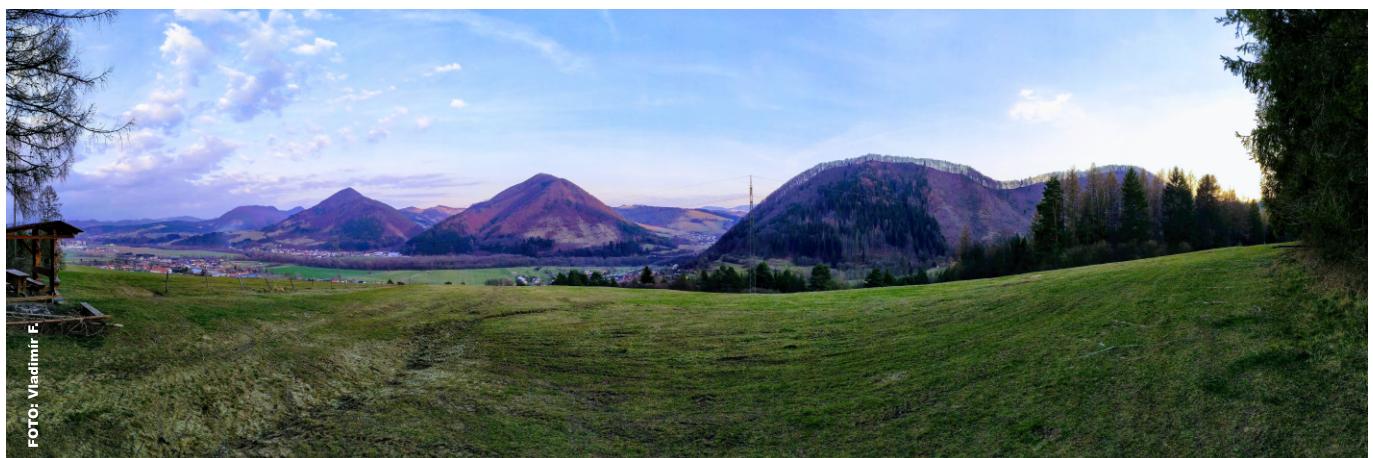

FOTO: Vladimír F.
brány. 1. mája odomykanie brány a 17. Novembra jej zamykanie. (Javorníky/Kysucká vrchovina - vrcholy - Rochovica 639,6 m/Brodnianka 719,8 m).

Potom do Rudinky pod rozkvitnutú čerešňu alebo jabloň na

podujatí nejeden krát písali.

Tento rok bude trošku iný aj keď nám svieti na konci číslovka 1 pre nás to bude o značiť okrúhliny, pretože 1. mája 2021 pôjdeme už 20-krát odomknúť našu Kysuckú

pravej strane ju tvorí vrch Rochovnica a z ľavej kopec Brodnianka. V neskorej dobe kamennej na vrcholu Rochovnica postavil ľud púchovskej kultúry hrádok, ktorý bol opevnený valom. Strategická a výhodná poloha tejto

úžiny bola známa už ľuďom pred 4000 rokmi čo dokladujú archeologické nálezy z tejto lokality. Hrádok poskytoval ochranu obyvateľom osady v katastri Vrania. Osídlenie zaniklo v prvých desaťročiach n.l., Brodnianka bola osídlená v slovanskom období. Od roku 1973 bola Kysucká brána vyhlásená za prírodnú pamiatku. Rieka Kysuca vytvorila túto úžinu zarezaním do vápencovej kryhy bradlového pásma, aj keď často počúvame rôzne povesti a babské povedačky, že ju prekopali Turci.

Za prírodnú pamiatku je Kysucká brána vyhlásená od roku 1973. Tak pevne veríme, že aj keď ten devätnasty výstup ovplyvnila pandemiologická situácia, tento 20 už budeme môcť absolvovať v regulárnom termíne. A navyše sme sa rozhodli tento 20 ročník trošku vykrašliť menším prekvapením, o ktorom Vás budeme včas informovať. (PS: Menšia nápoveda: Toto prekvapenie by malo vydržať stovky rokov.)

redakcia

Harmonogram odvozu tuhého komunálneho odpadu

I touto cestou Vás chceme informovať o naplánovaných harmonogramoch vývozu tuhého komunálneho odpadu, ktoré sú platné pre kalendárny rok 2021. Taktiež žiadame tých občanov, ktorí majú svoju smetnú nádobu umiestnenú vo dvore, aby ju pred zvozem tuhého komunálneho

odpadu vyniesli pred svoje bránky. Dátumy zo žltým pozadím predstavujú vývozy platné pre občanov, ktorí si nahlásili zmenu vývozu na 4-týždennú periodicitu. Dátumy červeným písmom sú platné pre 2 týždennú periodicitu.

OÚ Rudinka

Mesiac	Konkrétny deň vývozu		
JANUÁR	6.1	20.1	
FEBRUÁR	3.2	17.2	
MAREC	3.3	17.3	31.3
APRÍL	14.4	28.4	
MÁJ	12.5	26.5	
JÚN	9.6	23.6	
JÚL	7.7	21.7	
AUGUST	4.8	18.8	
SEPTEMBER	15.9	29.9	
OKTÓBER	13.10	27.10	
NOVEMBER	10.11	24.11	
DECEMBER	8.12	22.12	

Vždy s úsmevom

* * *

Príde starček na stanicu k pokladni a hovorí pokladníčke:

- Prosím si jeden lístok.

- A kde ho chcete?

On natiahne ruku a povie:

- Sem do ruky.

* * *

"Kúpil som ti niečo na krk, drahá." hovorí Škót svojej žene.

"Náhrdelník?" teší sa manželka.

"Nie."

"Zlatú retiazku?"

"Nie."

"A čo je to teda?" vyzvedá žena.

"Mydlo, drahá!" vraví Škót.

Pranostiky

„Ak je januára jasno, bude veľa ovocia..“

„Čo január zmeškal , február doháňa.“

„Dážď, keď nesie január , neteší sa hospodár.“

„V januári sneh a blato , vo februári mnoho mrazov zato.“

„Keď nie je zima v januári , bude v apríli a v máji.“

„Na počiatku roku keď sú mokrie časy , od hnevu si vinár bude šklbať vlasy.“

